

13 Toren Grote Kerk en carillon Kerkplein 1

De toren maakt deel uit van een kerk gebouwd in 1883 in neorenaissance stijl van architect Constantijn Muysken. De torenspits is in 1938 vanwege bouwvalligheid vervangen door een soberdere uitvoering. Een jaar later werden daarin 37 klokken geïnstalleerd. Het carillon is in de loop van de tijd uitgebreid tot 52 klokken waarvan de zwaarste 2775 kilo weegt.

De toren is open van 13.30 tot 16.00 uur. De toegang loopt via een smalle trap en wordt om veiligheidsredenen gedoseerd.

14 Ceciliakapel Entree Nieuwsteeg 42

Hoorn heeft acht conventen gekend. De zusters van het Ceciliaconvent aan de Nieuwsteeg besloten in 1429 als enigen om in afzondering (clausuur) te leven. Vanaf 1450 begonnen de Ceciliazusters hun houten kapel in steen op te trekken. De grondvorm bestaat uit een gotische, bakstenen zaalkerk zonder steunberen. De kap uit ± 1490 is inwendig nog geheel intact, met gesneden rozetten onder de nokbalk en gesneden peerkralen aan de sleutelstukken van de trekbalen. Ook het metselwerk ter plaatse van de nonnengalerij is grotendeels oorspronkelijk. Daarin zijn vijf nissen herkenbaar, waarin kaarsen zorgden voor verlichting.

15 Binnenhof Mariaconvent Weeshuistuin 8

De besloten structuur van de kloostertuin van het voormalige Mariaconvent wordt gemarkeerd door de bewaard gebleven kapel uit 1506 en eetzaal uit 1460 op de hoeken aan de westzijde. Na de reformatie heeft dit complex 400 jaar dienst gedaan als weeshuis. Opvallend in de tuin is de fraaie 18^e -eeuwse waterpomp en de beelden van twee weeskinderen en een eenhoorn. Direct links naast de Mariakapel zijn restanten blootgelegd van de kapel van het Catharinaconvent uit 1454.

16 Pakhuizen Oost-Indische Compagnie Onder de Boompjes 22

Toen in 1606 het eerste Hoornse VOC-schip terugkwam uit Oost-Indië, was er opslagruimte nodig voor goederen en gereedschappen. De houten cartouche boven de deur toont het jaar van de bouw met in het midden een gevulde peperbaal. Drie decennia na de bouw werd het pand met tien meter verlengd. Aan de linkerzijde kwam, weliswaar korter, een tweede pakhuist te staan. Nadat in 1798 de VOC werd opgeheven, zijn de pakhuizen regelmatig zo ingrijpend verbouwd dat er van de oorspronkelijke situatie bijna niets bewaard is gebleven. Halverwege de vorige eeuw zijn beide voorgevels opnieuw opgemetseld, waarbij de trapgevels naar hun oorspronkelijke staat zijn teruggebracht.

17 Winkelinterieur (1880) Pakhuisstraat 10

De Pakhuisstraat heette aanvankelijk de Fabrieksstraat, vernoemd naar de stadstimmerwerf of stadsfabriek die aan het einde stond. Aan het begin van de 17e eeuw verzezen aan de overkant enkele pakhuizen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Toen kwam de naam Pakhuisstraat in gebruik. Pakhuisstraat nummer 10 is vermoedelijk in de 17e eeuw tot stand gekomen. Delen van het oorspronkelijke houtskelet zijn bewaard gebleven, evenals het winkelinterieur van 1880. Dit interieur vormt tegenwoordig het decor voor een privéverzameling van antiek speelgoed dat een periode van twee eeuwen beslaat.

18 Claes Stapelshofje Munnickenveld 21

Het Claes Stapelshofje is een voormalig vrouwenhofje uit 1682. Op de binnenplaats waren de bleek (grasveld waar linnen werd gebleekt), de waterpomp en een moestuin. Het hofje is klassiek van opzet met twee vleugels met een doorlopend zadeldak aan weerszijden van een rechthoekig hof. De huisjes waren voorzien van een deur, een venster en een kamer. Iedere woning had een stookplaats met daartegenover de bedstede. In het portaalje achter de deuringing een steektrapje naar de zolder waar goederen werden opgeslagen en het wasgoed werd gedroogd. Het renaissance toegangspoortje, ooit de toegang tot de Latijnse school aan de Kruisstraat, is hier in 1956 geplaatst.

19 St. Pietershof Dal 9

Ooit was dit een klooster van de Kruisherbroeders en na de hervorming het 'Oude Mannen- en Vrouwenhuis'. In zijn lange geschiedenis deed het pand ook dienst als psychiatrische inrichting en gevangenis. Nu zijn hier woningen. Het hoofdgebouw is van 1692 en is gebouwd in Hollands Classicistische stijl. Links van de hoofdingang zijn de wapenschilden te zien van regenten en rechts die van burgemeesters. In het fronton op de voorgevel de eenhoorn met het wapen van Hoorn. Van de drie binnenhoven is de grootste toegankelijk. De tuin op de binnenplaats is gedeeltelijk in de 18^e eeuw aangelegd.

20 Lutherse Kerk Ramen 4

De voorganger van de Lutherse kerk uit 1631 lag iets meer naar achter met de entree aan de Tempelsteeg. De huidige Lutherse kerk toont zich echter prominent in de gevelwand aan de Ramen. Dit monument is in 1769 gebouwd in Lodewijk XV - of rococo stijl. De rococo staat bekend om de bijzonder rijke interieurs. De kansel is voorzien van een prachtig houtsnijwerk, geheel in de stijl van rococo. De oorspronkelijke kerkbanken zijn behouden gebleven. Het hoogtepunt van het interieur is het orgel, gebouwd door Pieter Müller. De middelste van de drie uitgebeelde figuren op het orgel stelt de harpspelende koning David voor. Links en rechts is een zwaan te zien, het symbool van de Lutheranen.

21 Verenigingsgebouw 'Kunst na Arbeid' Westerdijk 52

Dit monument is precies honderd jaar geleden gebouwd als repetitielokaal voor de socialistische arbeidersmuziekvereniging 'Kunst na Arbeid'. Een naam die tot op de dag van vandaag op de gevel prijkt. De muziekvereniging werd opgericht in 1905 en twintig jaar later betrokken ze dit pand. Met name het verticale metselwerk verwijst naar invloeden van de Amsterdamse School. Opvallend zijn de hoog aangebrachte ramen, zodat de leden ongestoord konden repeteren. Rond de eeuwwisseling raakte het pand in verval. Na een grondige renovatie worden hier sinds 2023 kantoor- en vergader ruimtes verhuurd.

22 Begraafplaats met berging in chaletstijl Keern 27

Begraafplaats Keern is de oudste algemene begraafplaats van Hoorn en werd in 1830 in gebruik genomen. Het gebouwtje in het verlengde van het middenpad kwam in 1903 tot stand en was in gebruik als bergplaats/aula voor de begraafplaats. Het is ontworpen in chaletstijl door gemeentearchitect Johannes van Reijndam. Het opgaand werk bestaat uit stijl- en regelwerk met vakwerkvullingen. In 1960 werd de ingang verplaatst naar het Dampden. Op de plek van de oorspronkelijke hoofdingang aan het Keern is in 2020 een nieuwe poort geplaatst met uitsluitend een decoratieve functie. Rechts van het middenpad liggen de protestantse graven, links de katholieke graven. Ingang begraafplaats op Dampden.

23 Stoomtrams en werkplaats Van Dedemstraat 8

Een van de grootste collecties industrieel erfgoed van ons land bevindt zich in Hoorn, met onder andere de beroemde stoomlocomotief Bello. Enkele jaren geleden werd een andere stoomlocomotief, de NS6513 uit 1887, gerestaureerd; de oudste nog rijdende stoomlocomotief van Nederland. Centraal op het terrein staat het werkplaatsgebouw uit 1929. Deze loods is een gemeentelijk monument waarin de locomotieven worden onderhouden. Op dit moment zijn acht stoomlocs rijvaardig gerestaureerd en beschikt de Stichting Beheer Museumstoomtram over enkele historische diesellocomotieven. Al het materieel heeft gereden bij Nederlandse spoor- en tramwegbedrijven.

De Open Monumentendag Hoorn is mogelijk gemaakt door:

24 Begraafplaats met neogotische kapel Drieboomlaan 327

Deze rooms-katholieke begraafplaats is aangelegd in 1871 naar ontwerp van de bekende Hoornse architect Adrianus Bleijs. De begraafplaats kreeg een concentrische aanleg met een cirkelvormig middendeel en een ovaal buitenste gedeelte. Het rechthoekige gedeelte betreft een uitbreiding van 1887. De kapel is een prachtig voorbeeld van neogotische architectuur en heeft een dakbedekking van zeldzame Oegstgeester dakpannen. Een pannenfabriek in Oegstgeest maakte dit schulpvormig type dakpan tussen 1852 en 1914. Op de begraafplaats zijn twee monumentale platanen en een prachtige paardenkastanje te zien.

25 Historisch tuindersbedrijf Koewijzend 4, Blokker

Dit gemeentelijk monument is exemplarisch voor de vele tuindersbedrijven die voor WOLL in de Bangert hebben gestaan. Op het erf staan honderd jaar oude knieassens. In één daarvan wordt nog steeds de Alicante-druif geteeld. De tuinderswoning kwam tot stand in 1930 en de bewaarschuur voor appels is gebouwd in 1938. De 18,5 meter hoge schoorsteen stond aan de Kolenbergstraat en is tien jaar geleden naar dit perceel verplaatst. Samen met de beschermde hoogstam-boom in de voortuin, de blonde goudreinet 'Boskoop', is een compleet beeld bewaard gebleven van een historisch tuindersbedrijf.

26 Dorpskerk Westerblokker 105, Blokker

De dorpskerk van Westerblokker is in oorsprong een middeleeuwse kerk. Aan deze periode herinnert nog de bewaard gebleven laatgotische toren. In 1830 werd het oorspronkelijk schip vervangen en daarbij zijn de oorspronkelijke gotische kapsepanten hergebruikt. Door toepassing van pilasters, kroonlijst en rondboogvensters kreeg de kerk een neoclassicistische uitstraling. In het interieur zijn enkele historische onderdelen bewaard gebleven. Bijvoorbeeld een rijk versierde eiken preekstoel uit 1657, een Ypma-orgel uit 1871 en in de toren, een door Goebel Zael gegoten klok uit 1537.

27 Molen 'De Krijgsman' Noorderdracht 61, Blokker

In 1862 waaide een standaardmolen om aan de westzijde van de Noorderdracht. Aan de overkant, op de huidige plek, werd een nieuwe houten korenmolen gebouwd: 'De Krijgsman'. Na brand door blikseminslag in 1896 vond herbouw plaats. De molen kreeg een vijf meter hoge onderbouw met daarboven de, herbouwde en aangepaste, pelmolen De Bootsman van 1751 uit het Oostzijderveld in de Zaan. De Krijgsman is een achtkante korenstellingmolen met bovenkruier. Het is de hoogste molen van Noord-Holland met een stellinghoogte van 10,4 meter. Stichting 'Molen de Krijgsman' heeft de molen zorgvuldig gerestaureerd. Sinds 2003 maalt 'De Krijgsman' weer op wind.

1 Patriciërswoning (1728) Grote Oost 6

De bouwopdracht van Grote Oost 6 kwam door het society huwelijk in 1728 tussen Cornelis van Foreest en Maria Eva van Akerlaken. Hiervan getuigt het alliantiewapen van beide families boven aan de gevel. De entree met sierstucwerk aan wanden en plafond is uit 1728. Foreest hertrouwde in 1751 met Maria van Hoolwerf en het interieur werd geres-tyld. In de voormalige salon aan de achterzijde is nog een marmeren schouw met grote spiegel in Lodewijk XV stijl te zien. Grote Oost 4 is in 1894 herbouwd en bij nummer 6 gevoegd geweest tot 1995. Het gevelopzetstuk, de schouw in de voorkamer en gebrandschilderde achterramen herin-neren aan de tijd dat het waterschap hier zat.

3 Patriciërswoning (1777) Grote Oost 53

Dit gebouw in Lodewijk XV stijl is gebouwd als woonhuis voor Maria van Foreest, dochter van Nanning van Foreest. Het is een samenvoeging van twee panden, die al eerder op deze plaats stonden. Het interieur op de begane grond ademt de rijke sfeer van de rococo met sierlijk lijstwerk aan de wanden, gestucte plafonds, tegeltableaus en een gesne- den trapleuning. De wanden van de salon aan de voorzijde zijn bespannen met beschilderd linnen waarop een land- schap is afgebeeld. Daartussen bevindt zich de oorspronke- lijke schouw. Tussen 1931 en 2014 zijn de pronkzalen op de begane grond gebruikt door het kantongerecht.

5 Kantoor West-Indische Compagnie Binnenluiendijk 2

In 1784 maakten twee bestaande trapgevels op deze locatie plaats voor één brede gevel in Lodewijk XVI-stijl. Bovenaan de voorgevel prijkt een driehoekig fronton, waarin een medaillon met de letters H GWC. Deze staan voor de Hoornse kamer van de Geotrooieerde West-Indische Compagnie die hier kantoor hield. De letters L, W en F verwijzen naar Loge West- Friesland. Sinds 1872 is de vrijmetselaarsloge 'West-Friesland' gevestigd in het pand. In 1985 kwam daar loge 'De Eenhoorn' bij en in 2017 de loge van de orde van weefsters 'Ariana'. Bijzonder in het interieur is onder meer de vestibule met een witmarmeren vloer en verfijnd stucwerk met het stadswapen, de zon en symbolen van handel en scheepvaart.

2 Patriciërswoning (1724) Grote Oost 43

De pronkgevel in Lodewijk XIV stijl is in 1724 geplaatst voor drie oudere panden, welke nog in de zolderconstructie en de achtergevel zijn te onderscheiden. Binnen is de vestibule in dezelfde stijl bewaard gebleven. Hier zijn een marmeren vloer, palissanderhouten deuroplijstingen, deuren met kussenpanelen en fraai stucwerk te zien. Aan de wanden putti met portretmedaillons en aan het plafond een afbeelding van het mythische verhaal over de twistappel. Het plafond van de voormalige ontvangtsalon, is door- gebroken in 1802 ten behoeve van de nieuw te realiseren kerkzaal. Op het balkon een orgel, in 1865 vervaardigd door Hermanus Knipscheer. Bezoek zeker ook de binnentuin.

4 Oosterkerk en Claes Joest Huys Grote Oost 58 en 60

Een houten kapel uit 1453 is begin 16e eeuw uitgegroeid tot een stenen kerk in gotische bouwstijl. In het interieur zijn nog de preekstoel, het doophek met banken, het tochtpor- taal, de spiltrap, de klokloedenkast en twee koperen kronen te zien. Tijdens een zware storm in 1603 stortte een groot deel in. Na herbouw kwam de ingang aan het Grote Oost. Het ont- werp van de voorgevel doet sterk denken aan de renaissance bouwstijl van Hendrick de Keyser. Ook het gebrandschilderde raam in het ooster transept is bewaard gebleven en is in 1620 geschenken door de admiraliteit van West-Friesland. Naast de kerk staat het Claes Joest Huys. De constructie betreft een houtskelet uit begin 17e-eeuw met een hangkamertje.

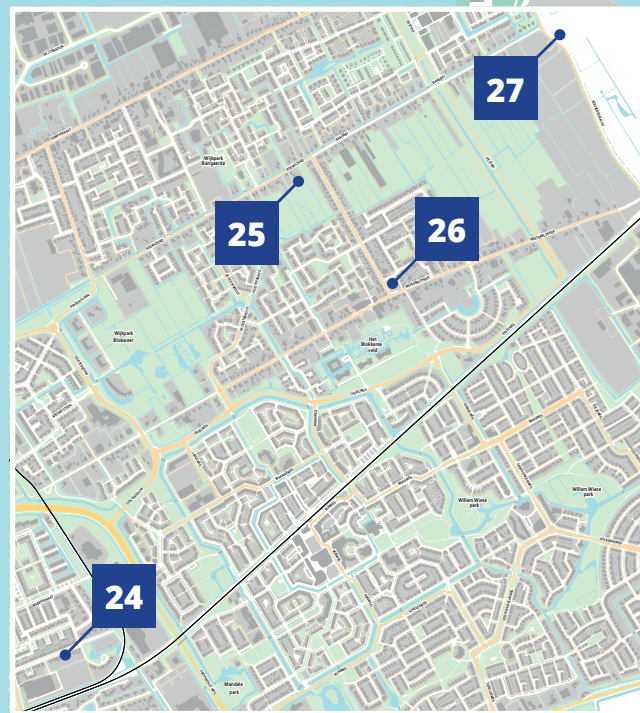

6 Klipperaaik (1907) Oude Doelenkade t/o 17-19

Klipperaken werden gebouwd op verschillende Neder- landse scheepswerven tussen ongeveer 1890 en 1930. De 'Passie en Strijd' is in 1907 in Zwartsluis gebouwd als zeilend vrachtschip voor een rijke binnenvaartschipper. Het was in die tijd een zeer modern stalen schip met een oppervlakte van 25 x 5 meter en een diepgang van 1,20 meter. In tegenstelling tot een vissersschip werd op een vrachtschip ook gewoond.

BLOKKER E.O.

LEGENDA:

- 14 Nummer monument
- M Muziekoptredens
- RL Rondleiding
- OA Overige activiteiten
- Toegankelijk voor minder validen

Scan de QR-code voor meer info over de monumenten en activiteiten.

ALLE ACTIVITEITEN IN HOORN EN BLOKKER:

- OPEN KUNSTATeliers [9] Enkele kunstenaars openen de deur van hun ateliers.
- ORGELCONCERTEN [10] Verschillende organisten verzorgen ieder heel uur een kort concert op het Maarschalkerweerd orgel.
- EXPO ARCHITECT BLEIJS [10] Op de galerijen van de Cyriacuskerk is een expositie ingericht over de werken van de Hoornse architect A.C. Bleijs.
- WORKSHOP MODE-ONTWERPER SEPEHR WEST-FRIES MUSEUM + EXPO [11] In het St. Jans Gasthuis (Boterhal) zijn in de Werk- plaats van het Westfries Museum workshops te volgen van de Hoornse mode-ont- werper Sepehr Maghsoudi (neem een oud kledingstuk mee). Op de begane grond is een kunstexpositie.
- CONCERT CARILLON-BRASSBAND [13]

Tussen 13.00 en 13.30 uur geven stadsbeiaardier Frits Reynaert (carillon) en De Hoornse Brassband op het Kerkplein een concert onder leiding van Gertjan Loot.

■ TORENBESKLIMMING [13] De toren van de Grote Kerk is vanaf 13.30 tot 16.00 uur te beklimmen. Via een trap van 71 treden zijn drie balkons te bezichtigen met een prachtig uitzicht over Hoorn en het Markermeer. Tussen 13.30 en 14.00 uur speelt stadsbeiaardier Frits Reynaert de carillon in de toren.

■ EXPO VERBOUWING WESTFRIES MUSEUM [14] Het Westfries Museum is tot medio 2027 gesloten vanwege een grootschalige restauratie en verbouwing. Bekijk de presentatie over de verbouwing in de Ceciliakapel.

■ EXPO BEGRAAFPLAATS KEERN [16] Bekijk de expositie 'Van graftrommels tot QR'

over de algemene begraaf- plaats aan het Keern met veel beelden en attributen van vroeger, waaronder enkele originele graftrommels.

■ ORGELCONCERTEN [20] Op willekeurige momenten wordt het monumentale orgel in de Lutherse Kerk bespeeld.

■ FILM HISTORISCH HOORN [21] Bekijk een doorlopende film met historische beelden van Hoorn.

■ PUZZELTOCHT + STENEN BESCHILDEREN [22] Voor kinderen is er op de be- graafplaats aan het Keern een puzzeltocht en kunnen stenen beschilderd worden.

■ (KINDER)ACTIVITEITEN + ELK HEEL UUR RONDLEIDING [23] Elk heel uur starten gratis rondleidingen over het museumterrein en door de monumentale werkplaats (laatste om 16.00 uur). Bekijk demonstraties met een

stoomlocomotief op het museumplein en doe mee met interactieve (kinder) activiteiten.

■ TORENBESKLIMMING + EXPO ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN [26] Klim omhoog via de smalle trappen in de eeuwenoude kerkstoren en bekijk het uur- werk en de klok van dichtbij. In de kerk is een expositie over archeologische vondsten bij oude boerderijen in Blokker.

■ SHOWROOM VERDUUR- ZAMEN [Roodde Steen] Kom meer te weten over het verduurzamen van (monumentale) gebouwen in de showroom van het Duurzaam Bouwloket Hoorn.

■ VOORLICHTING BRAND- VEILIGHEID [Roodde Steen] De brandweer geeft voor- lichting over brandveiligheid van (monumentale) gebouwen.

7 Woonhuis 17e eeuw Bierkade 10

Dit charmante, bescheiden woonhuis stamt uit de 17e eeuw en behoort tot de vijf oudste, bewaard gebleven huizen in Hoorn. De oorspronkelijke trapgevel is vervangen door een tuitgevel. Het monument heeft een goed bewaarde houten pui en 18e-eeuwse glasroeden tussen gesneden consoles. Een tweedelige houten goot domineert het frontaanzicht. Oorspronkelijk liep de regenpijp rechts onder de puilijst de hal in om daar af te wateren in de nog aanwezige regen- bak. Het pronkstuk is de 18e-eeuwse schouw in de keuken, de smuiger: een naar voren gekromde, geheel betegelde schouw met vaak Bijbelse of bloemmotieven.

9 Katholieke jongensschool Achterom 19

Deze katholieke lagere jongensschool is gebouwd in 1922. In 1960 kreeg de school de naam St. Jozefschool en in 1965 werden ook meisjes toegelaten. Het ontwerp is van de Zaanse architect S.B. Sante, te zien op de gedenkplaat in de gang op de begane grond. De bouwstijl is beïnvloed door het rationalisme, de Amsterdamse School en Art Deco. Het kleurrijke interieur verkeert grotendeels in oorspronkelijke staat. De ruime gangen zijn afgewerkt met tegelvloeren en lambriseringen. De vele tegeltableaus tonen onder meer landschappen en het werken en leven in vroegere tijden. In 1984 sloot de school zijn deuren. De schoollokalen zijn momenteel in gebruik als ateliersruimtes.

11 St. Jans Gasthuis Kerkplein 39

In het St. Jans Gasthuis uit 1563 vonden zieken en vreemde- lingen een tijdelijk onderkomen. Na 1841 deed het gebouw onder andere dienst als botermarkt, vandaar de huidige naam 'Boterhal'. Het is één van de mooiste voorbeelden van de vroege renaissance in Nederland. De gevel is overvloedig gedecoreerd met beeldhouwwerk. Boven de entree is een beeld van Johannes de Doper te zien met aan weerszijden ingemetselde gevelkopjes. Het beeldhouwwerk op de trap- gevel noemen we de klauwtukken. In de grote zaal, waar vroeger de zieken lagen, is de originele balklaag behouden. De oorspronkelijke natuurstenen consoles met beeld- houwde koppen (maskers) dragen de zware balken.

8 Katholiek Wees- en Oude- liedenhuis Achterom 15-17

Het voormalige Wees- en Oudeliedenhuis 'Barmhartigheid' werd gesticht in 1773. Het gebouw bestaat uit vier vleugels rondom een rechthoekig binnenhof. De strakke brede voorgevel is een mooi voorbeeld van de laat 18e-eeuwse bouwkunst. Aan weerszijden van de entree bevinden zich de prachtig bewaard gebleven regentenkamers. Uniek vanwege de rijk beschilderde plafonds, het beschilderde behang en de weelderig gedecoreerde schouwen. Bewonder de voorstellingen van barmhartigheid en ontdek waarom de regentessenkamer ook wel de 'blomkamer' werd genoemd.

10 St. Cyriacuskkerk Grote Noord 15

De St. Cyriacuskkerk is een driebeukige kruisbasiliek uit 1879-1882 met twee fronttorens en een grote achthoekige vieringkoepel bekrond door een lantaarn. Het baanbre- kende ontwerp is van Hoornse architect A.C. Bleijs en kent een combinatie van barokke, renaissance, romaanse en oosterse vormen. In het interieur zijn houten tongewelven te zien met cassetten, een deels houten binnenkoepel en marmeren kolommen en pilasters. De orgelkas is het eerste orgel met open pijpopstelling in Nederland. De 15e-eeuwse houten piëta en eikenhouten preekstoel komen uit een van de eerdere katholieke kerken.

12 Ondergrondse waterloop Glop Kruisstraat

Tussen het Glop en het Kerkplein ligt een uniek stelsel van middeleeuwse, overkluisde waterlopen en riolen. De onder- grondse gang onder het Glop en het St. Jans Gasthuis was enigszins in de vergetelheid geraakt. Het is in 2015 'heront- dekt' nadat het gewelf deels instortte en er een gat in de bestrating viel. Na het verwijderen van een dikke sliblaag kwam een fraai gemetselde gang uit de 16e eeuw tevoor- schijn. Om deze overkluisde waterloop voor het publiek zichtbaar te maken, is een kijkruimte gebouwd.